

Mesurar allò que no és de ciment

Published by [Interacció](#) [1] on 20/06/2025 - 11:12

Una nova mirada sobre la infraestructura social i cultural i com aplicar-la als municipis

Parlem sovint d'equipaments, serveis o projectes culturals, però costa més situar-los dins l'ecosistema d'infraestructures que sostenen la vida col·lectiva. Un informe del [Bennett Institute](#) [2] ens convida a repensar aquest marc i, sobretot, a mesurar-lo. En aquest article, combinem una lectura reflexiva i una guia pràctica per traslladar aquestes idees al context municipal.

1. Pensar la cultura com a infraestructura viva

Quan pensem en infraestructura, probablement ens venen al cap carreteres, escoles, xarxes d'aigua o energia. Però què passa amb aquells espais i serveis que fan possible que la gent es trobi, es reconegui i expressi la seva identitat col·lectiva? Sovint els anomenem equipaments, serveis culturals o recursos socials, però l'informe *Measuring Social and Cultural Infrastructure* (2025) ens proposa anar més enllà: pensar-los i mesurar-los com a infraestructura essencial per al benestar i el desenvolupament dels territoris.

El document, impulsat pel Bennett Institute for Public Policy i la [British Academy](#) [3], presenta un marc de treball innovador que pot tenir una gran utilitat a escala municipal. En lloc de definir aquesta infraestructura per una llista d'equipaments concrets (biblioteques, centres cívics, etc.), proposa identificar-la a partir de característiques funcionals:

- És un actiu de llarg recorregut?
- Permet activitats diverses?
- És compatible i oberta a tothom?
- Contribueix a crear vincles, sentit, expressió o identitat?

Si la resposta és sí, és infraestructura. Encara que sigui intangible o que no tingui una placa a la porta.

Aquest canvi de mirada no és menor. Permet incorporar espais informals, xarxes veïnals, activitats periòdiques o usos híbrids que escapen dels inventaris habituals però que tenen un valor clau en la vida comunitària. I alhora ajuda a situar aquests actius socials i culturals dins d'un sistema més ampli d'infraestructures públiques, amb les quals interactuen i es retroalimenten: mobilitat, connectivitat, serveis bàsics...

La segona gran aportació de l'informe és el **marc de mesura**. Lluny de buscar indicadors únics o estàndards universals, el model planteja tres fases interrelacionades:

1. **Definir el per què:** per què volem mesurar? Amb quin objectiu polític o tècnic?

2. **Identificar i recollir dades:** tant les disponibles (estadístiques oficials, mapes) com les que s'han de generar

(recerca comunitària, relats locals, observació directa).

3. Presentar per actuar: no només informes i gràfics, sinó eines útils per a la presa de decisions, com mapes interactius o històries visuals.

Ara bé, com podem traslladar aquest enfocament als municipis? A continuació, proposem una guia sintètica pensada per a tècnics i responsables de cultura.

Com aplicar aquest marc als municipis? Guia breu per a tècnics i responsables de cultura

El valor conceptual de l'informe és innegable. I, de fet, molts municipis ja treballen des d'aquesta mirada sistèmica i contextual, encara que no l'anomenin així. Ara bé, com podem reforçar aquest enfocament amb eines útils i adaptables per seguir avançant?

Aquest enfocament no parteix d'una lògica comunitarista ni pretén traslladar cap model cultural concret. Més aviat proposa una metodologia oberta i institucional, que pot ser útil per als ajuntaments a l'hora de posar en valor tota mena d'actius —formals, informals, públics o associatius— dins de les seves pròpies estratègies.

Cal dir que aquesta mirada no neix del no-res: molts municipis ja estan incorporant enfocaments de diagnosi estratègica i de valor cultural públic a través dels serveis d'assessorament del CERC i altres espais de suport tècnic de la Diputació. Aquest exercici proposa eines complementàries, reforçant la participació i flexibilitat dels processos, per seguir innovant des del que ja s'està construint.

Una mirada crítica (i constructiva)

Punts forts

- Ajuda a sortir dels inventaris tancats i pensar la cultura com a estructura de suport comunitari.
- Obre la porta a indicadors qualitatius i mètodes participatius.
- Posa en valor actius híbrids, informals i temporals.

Límits

- És massa obert: costa definir què és o no infraestructura sense pautes mínimes.
- No ofereix aplicacions pràctiques concretes: caldria guiatge per fer-lo operatiu.
- El context britànic (post-Brexit, tercer sector fort) és molt diferent del nostre.

Proposta d'adaptació local

Fase	Preguntes clau	Aplicació municipal
1. Per què mesurem?	Què volem fer amb aquesta informació?	Definir objectius concrets: planificació, anàlisi de buits, defensa de

2. Què mesurem?	Quins espais o pràctiques compleixen els criteris d'actiu, funcional i social/cultural?	recursos... Fer una llista oberta d'actius, tant formals com informals, i incloure pràctiques no institucionalitzades.
3. Com ho mesurem?	Amb quines eines o dades?	Combinar dades administratives, tallers participatius, microenquestes, mapes col·laboratius, relats o vídeos.
4. Com ho expliquem?	Com fer arribar els resultats de forma clara i útil?	Mapes interactius, informes visuals, retorn comunitari i sessions de treball interdepartamentals.

Per començar

Tres accions senzilles per iniciar un procés d'observació local:

- Fer una pluja d'idees oberta amb agents culturals i socials: *Què és infraestructura per a tu?*
- Mapar espais culturals no evidents (bars, places, perruqueries, patis escolars amb ús comunitari...).
- Revisar les memòries anuals i veure què s'hi mesura... i què queda fora.

Observem

Perquè reconèixer la cultura de proximitat com a infraestructura no només demana canviar el llenguatge, sinó també les eines amb què l'analitzem i la manera com decidim. Aquesta proposta no és una fórmula universal, però sí un marc flexible per fer més visibles els espais que sostenen vincles, identitat i expressió als nostres municipis. I això, avui, també és una manera de fer política cultural. És des d'aquesta mirada que podem avançar cap a polítiques culturals més arrelades, justes i adaptades a la complexitat dels territoris.

Pots veure una síntesi visual del projecte en aquest vídeo d'animació:

Measuring Social and Cultural Infrastructure – Animation overview

Referència

Panayotopoulos-Tsiros, D., Garling, O., Marks, R., Alexandrova, A., Coyle, D., i Kenny, M. (2025). *Measuring social and cultural infrastructure*. Bennett Institute for Public Policy.
<https://www.bennettinstitute.cam.ac.uk/publications/measuring-social-and-cultural-infrastructure/> [4]

Categories: Informe

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: planificació cultural

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: equipaments culturals

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/06/measuring-social-cultural-infrastructure>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://www.bennettinstitute.cam.ac.uk/>

[3] <https://www.thebritishacademy.ac.uk/>

[4] <https://www.bennettinstitute.cam.ac.uk/publications/measuring-social-and-cultural-infrastructure/>

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/10064>